

Zmiany, zamiany... Cóż więcej można powiedzieć o tym, co dzieje się dookoła nas. Tempo tych zmian spowodowało, że musieliśmy podjąć decyzję o zmniejszeniu liczby zeszytów, które składają się na rocznik „Awazymyza”. W tym roku będą to dwa zeszyty łączone. Czy ta tendencja się utrzyma, dziś nie potrafimy powiedzieć. Składa się na to wiele czynników, niezależnych od redakcji. Niemniej jak zawsze przypominamy, że łamy czasopisma są otwarte dla opowieści z karaïmskiego świata, tego minionego, ale również obecnego.

Tak się złożyło, że numer zdominowała tematyka związana ze stosunkowo młodym karaïmskim siedliskiem, jakim stał się Paryż w latach 20. XX w. Ciekawą opowieść snuje Michel Prik, urodzony w Paryżu syn Jakuba – krymskiego białego emigranta. Opis świata z perspektywy kilkulatniego dziecka pozwala nam poznać trudy, z jakimi borykali się we Francji ci, którzy opuścili w 1920 r. Krym i przez Sztambuł dotarli do Paryża, gdzie tworzyła się stosunkowo liczna społeczność białych wychodźców z imperium rosyjskiego. Mały chłopiec, gdy dorósł, został pionierem spadochroniarstwa cywilnego, nauczycielem kolejnych pokoleń, autorem publikacji poświęconych tej tematyce i zawodnikiem tejże dyscypliny sportowej, reprezentującym swą ojczyznę w mistrzostwach świata.

99 lat karaïmskiej społeczności w Paryżu stało się podstawą do rozważań o kontaktach pomiędzy Karaïmami zamieszkującymi w Polsce i Francji – kontaktów wcale nie było tak mało, nawiązywano je już w latach 20. ubiegłego stulecia, ale też po II wojnie światowej i są kontynuowane obecnie. O tym opowiadają Mariola Abkowicz i Adam J. Dubiński.

Im bardziej odległa przeszłość, tym bardziej nas intryguje, jej skarby odkrywamy często na małych kartkach i w pojedynczych frazach – o tym właśnie pisze Anna Sulimowicz-Keruth, która dzięki badaniom nad językiem karaïmskim odnalazła zapiski Rafała Grygulewicz z Poniewieża. Datowane na lata 30. poprzedniego wieku poszerzają naszą wiedzę o rodzimym folklorze. Ta sama autorka przetłumaczyła artykuł Daniela Czaprockiego o siedliskach karaïmskich opublikowany w „Onarmachu”.

Edukacja zawsze dla Karaïmów była istotna. Zarówno ta nakierowana na członków własnej społeczności, jak i ta skierowana na zewnątrz, dająca możliwość opowiadania o karaïmskiej społeczności i prezentacji elementów jej kultury i spuścizny. W pierwszej połowie tego roku było do tego kilka okazji, m.in. w Warszawie na Wieczorze Karaïmskim w Akademii Pedagogiki Specjalnej oraz podczas 5. Warszawskich Dni Różnorodności, a także konferencji naukowych związanych tematycznie z badaniami prowadzonymi przez przedstawicieli społeczności karaïmskiej.

Z Wilna korespondenci donoszą o dwóch prezentacjach książek, które zgromadziły przedstawicieli naszej społeczności. Pierwsza z nich to *Zawsze wierni „Piątce”* autorstwa Krystyny Adamowicz, druga – *Życie w pieśni karaïmskiej* Kariny Firkavičiūtė.

Nie możemy też nie wspomnieć o środkach, dzięki którym jest możliwe prowadzenie przez nasze organizacje działalności pozwalającej na zachowanie i rozwój naszej kultury. W tym roku MSWiA przyznało Związkowi Karaïmów Polskich środki na realizację zadań stałych w ramach projektów: *Działalność podstawowa*, *Działalność Karaïmskiego Zespołu Folklorystycznego „Dostlar”*, *Karaïmskie serwisy internetowe i archiwa cyfrowe*, *Publikacja kalendarza karaïmskiego na rok 2019*, a Fundacji Karaïmskie Dziedzictwo – na realizację projektu *Karaïmskie warsztaty integracyjne na Litwie*. Współfinansowane przez MKiDN są publikacja *czasopism karaïmskich: „Awazymyz” oraz „Almanach Karaïmski”*, a także projekty *Karaïmska kapsuła czasu drogą do zachowania języka i kultury karaïmskiej* oraz *Kwerenda i udostępnianie karaïmskiego dziedzictwa narodowego jako części dziedzictwa Rzeczypospolitej na Litwie*. ■

Spis treści

W mowie przodków

Adam Mickiewicz
Bakczysaraj – Bachczesaraj 3

Znane i nieznane

Michel Prik
Z Rosji przez Konstantynopol do Paryża 4

Hanna Pilecka
Michel Prik 11

Mariola Abkowicz
Między Wschodem a Zachodem 12

Adam J. Dubiński
Francuzi w Warszawie 17

Skarby tradycji

Anna Sulimowicz-Keruth
Karaïmskie przysłowia z Poniewieża 18

Z kart przeszłości

Daniel Czaprocki
Kaldychlary ašchan zamannyn 22

Pozostałości minionych dni 23

Wydarzenia i ludzie

Romuald Szpakowski
Wciąż wierni „Piątce” 26

Adam J. Dubiński
W gościnie u pedagogów 28

Mariola Abkowicz
Niezapomniana majówka w Paryżu 30

Anna Sulimowicz-Keruth
Litwa, Turcja i Karaïmi. 34

Co słyhać? 38